

STUDENTENRAAD
KU LEUVEN

COBRA

Een kwaliteitszorgmethode aan de KU Leuven

COBRA de kwaliteitszorgmethode aan de KU Leuven...

De Vlaamse overheid verwacht van de Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs dat ze een sterk intern kwaliteitszorgsysteem verankeren in hun werking. Zo moeten ze de kwaliteit van hun onderwijs verzekeren. In dat kader ontwikkelde de KU Leuven COBRA en maakte ze in academiejaar 2015-2016 haar eerste doorloop mee.

Met de speerpunten uit deze eerste COBRA-doorloop vernieuwde de universiteit haar methode voor kwaliteitszorg. Zo wilt ze inspelen op de noden van de verschillende actoren binnen het kwaliteitszorgsysteem. Deze aangepaste methode doopte ze COBRA 2.0.

Deze brochure probeert het huidige COBRA-model op een hapklare en beknopte manier uit te leggen, zodat studenten en studentenvertegenwoordigers klaar zijn om hun rol te spelen in het kwaliteitszorgverhaal aan onze universiteit.

Inhoud

Inleiding	3
Uitgangspunten	4
Opleiding als basis	6
<i>Opleidingsniveau (COBRA 1)</i>	6
<i>Facultaire niveau (COBRA 2)</i>	6
<i>Instellingsniveau (COBRA 3)</i>	7
De cyclus	8
Studenten in het COBRA-model	11

Inleiding

Het hoger onderwijs in Vlaanderen heeft enkele grote veranderingen meegemaakt. Waar de opleidingen aan de Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs vroeger gecontroleerd werden op hun onderwijskwaliteit niet langer de opleidingskwaliteit beoordeeld, maar de manier waarop de instellingen de kwaliteit van hun opleiding weten te waarborgen. Deze beoordeling noemen we de instellingsreview.

In aanloop naar de instellingsreview worden de instellingen vrijgesteld van externe opleidingsvisitaties. Voorwaarde hiervoor is dat de instellingen werk maken van hun intern kwaliteitszorgsysteem. Al deze evoluties leidden tot de geboorte van COBRA. COBRA staat voor coöperatie, reflectie en actie, met aandacht voor checks & balances.

Deze principes bepalen de wijze waarop we de kwaliteit van onze opleidingen continu ontwikkelen. Met COBRA zorgen studenten, docenten en medewerkers voor de kwaliteit van het onderwijs op drie lagen van de instelling (de opleiding, de faculteit, de instelling) en in dialoog met externe peers.

Uitgangspunten

Het COBRA-model bouwt verder op enkele uitgangspunten:

- Het COBRA-model vertrekt vanuit de **visie op onderwijs en studenten** van de KU Leuven. Deze visie poneert dat kwaliteitsvol onderwijs vertrekt vanuit het aanspreken van de studenten op hun *disciplinaire future self*. Dit zelfbeeld vraagt van studenten om stil te staan bij wie ze willen worden en wat ze daartoe willen investeren¹. Door deze *future self* aan te spreken triggert onderwijs de student en draagt het op die manier bij tot persoonsvorming.
- Het COBRA-model legt expliciet de verantwoordelijkheid voor onderwijskwaliteit bij de **opleidingen**, en dus bij de Permanente Onderwijscommissies (POC). In de POC verzamelen de *primaire actoren* (d.w.z. studenten, medewerkers en docenten) om in dialoog te werken aan de kwaliteit van het onderwijs. Naast de primaire actoren betrekken, heeft de POC ook de taak de dialoog met (inter)nationale peers, het werkveld en de alumni te verzorgen². Hierbij wordt rekening gehouden met de eigenheid van de opleiding en de POC.

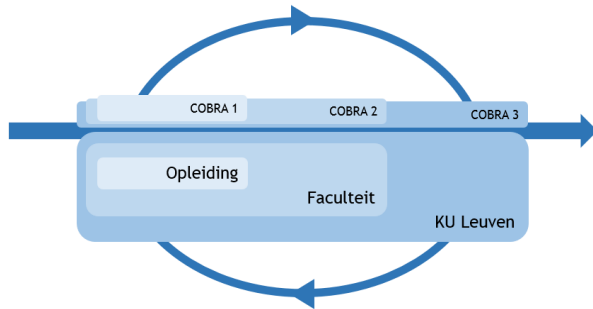
¹ Voor meer informatie over deze visie en het beleidsplan verwijzen we graag naar kuleuven.be/onderwijs/visie-en-beleid/beleidsplan

² Voor meer informatie over de POC verwijzen we graag naar onze 'Handleiding voor Studentenvertegenwoordigers' (sturakuleuven.be/vormingsaanbod)

- Het COBRA-model beoogt een **integrale en cyclische** methode te zijn. Ze vertrekt vanuit reflectie en zet vanuit die reflectie verbeteracties op en dat doet ze op ieder niveau van de instelling (opleiding, faculteit, universiteit).
- Het COBRA-model zet **transparantie** voorop. Een goed voorbeeld daarvan is het *kwaliteitszorgportaal*. Op dat online platform zullen alle verslagen en documenten die tijdens de COBRA-cyclus van belang zijn openbaar worden gemaakt.
- COBRA hanteert **checks & balances**. Die indicatoren moeten helpen om onderwijskwaliteit te vertalen naar een gemeenschappelijke taal, die reflectie over onderwijs op verschillende niveaus mogelijk moet maken.

Deze uitgangspunten vormen de basis COBRA.

Opleiding als basis

De drie niveaus (opleiding, faculteit en instelling) van de universiteit worden doorlopen in COBRA. Dit gebeurt door opschaling en terugkoppeling tussen de verschillende niveaus in verschillende COBRA-jaren. De verschillende niveaus worden op verschillende tijdstippen geraadpleegd.

Opleidingsniveau (COBRA 1)

In COBRA-jaar 1 en 3 worden er op opleidingsniveau studentgesprekken georganiseerd. Vanuit deze verslagen gaat de (permanente) opleidingscommissie in op aandachtspunten en goede praktijken van de opleiding en reflecteert ze over de opleiding en formuleert ze concrete acties. Daarnaast beslist de (P)OC ook welke inspirerende, goede praktijken en aandachtspunten facultaire materie zijn.

Facultaire niveau (COBRA 2)

In COBRA-jaar 3 en 4 gaat de faculteit in gesprek over de aandachtpunten en inspirerende, goede praktijken die de opleidingscommissies hebben opgeschaald. De faculteit koppelt facultaire acties aan deze inhoudelijke reflectie en bepaalt welke materie opgeschaald wordt naar instellingsniveau.

Instellingsniveau (COBRA 3)

De Onderwijsraad bespreek de materie die de faculteiten hebben opgeschaald. De studentenraad KU Leuven geeft daarbij extra input aan de hand van onze eigen analyse. De Onderwijsraad heeft als taak om doormiddel van reflectie universiteitsbrede acties op te stellen. Daarnaast bespreekt de vicerector Onderwijsbeleid de verslagen op het Gemeenschappelijk Bureau. Daar wordt over beleidsdomeinen heen gereflecteerd over onderwijskwaliteit en worden acties gepland die het onderwijs aan de KU Leuven nog beter kunnen maken. Tot slot buigt de academische raad zich over de resultaten van beide partijen.

De cyclus

In **jaar 1** vinden in het tweede semester gesprekken met de studenten plaats. Deze gesprekken worden gemodereerd door een student-gespreksleider. Voor deze gesprekken bestaat een **vragenlijst** samengesteld uit vragen vanuit de faculteit, de universiteit en de POC.

De POC bespreekt vervolgens de resultaten van de gesprekken en kwantitatieve gegevens over de opleiding voor het einde van het academiejaar. Deze gegevens worden gebundeld in het **opleidingsdashboard**. Het verslag van deze bespreking plaatst ze op het kwaliteitszorgportaal. In dit verslag staat minimaal een tabel met de oordelen van de POC over de onderwijskwaliteit (telkens uitgedrukt als 'positief', 'in orde' of 'met aandachtspunten'), een toelichting bij de tabel en de conclusies en verbeteracties die aan de beoordeling gekoppeld zijn. De POC geeft aan welke actiepunten zij zal aanpakken en welke worden opgeschaald naar het hogere niveau. Dit is het einde van COBRA 1.

In **jaar 2** worden de actiepunten die voortvloeiden uit COBRA 1 opgevolgd door de POC en vindt in het tweede semester een opschaling naar de faculteit en de universiteit plaats (COBRA 2 en 3).

De faculteit brengt de verschillende besprekingen van de POC's binnen haar faculteit samen. Zij bekijkt welke punten regelmatig terugkeren en bijgevolg nood hebben aan een facultaire opvolging. De faculteit zet daarom in op verbeteracties die het voor de opleidingen mogelijk moeten maken om hun onderwijskwaliteit te verbeteren. Het verslag van de facultaire bespreking, dus het sluitstuk van COBRA 2, omvat de overzichtstabel met de oordelen van de POC's, een reflectie van het faculteitsbestuur op deze oordelen, een overzicht van de acties die de faculteit zal opzetten om de **randvoorwaarden** te versterken en een overzicht van die randvoorwaarden waarover de faculteit geen zeggenschap heeft.

De opschaling naar de universiteit volgt daarop (COBRA 3). Twee adviserende organen, de **Onderwijsraad** en de **Studentenraad KU Leuven**, spreken hun oordeel uit. De Onderwijsraad bekijkt welke punten over verschillende faculteiten heen terugkomen en welke randvoorwaarden best universiteitsbreed worden aangepakt. De Studentenraad KU Leuven licht tijdens de bespreking op de Onderwijsraad ook haar analyse over de onderwijskwaliteit in de verschillende faculteiten toe. Hier wordt ook weer een verslag van gemaakt dat op het kwaliteitszorgportaal terecht komt. Dit verslag omvat onder meer de verschillende oordelen van de POC's, de eigen reflectie, een advies over de bij te stellen randvoorwaarden én een advies over de ter beschikking gestelde informatie over de ESG-standaarden.

Deze adviezen worden vervolgens doorgegeven aan het **universiteitsbestuur**. Zij bekijken welke acties ze kunnen opzetten, en hoe, om tegenmoet te komen aan de bezorgdheden geuit in de vorige

cycli. De vicerector Onderwijsbeleid neemt de adviezen mee naar het **Gemeenschappelijk Bureau**. Het GeBu bekijkt de adviezen en stelt verbeteracties op die rijmen met de huidige werking van de universiteit en die de randvoorwaarden die nood hadden aan verbetering aanpakken. Dit wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de **Academische Raad** en de **Raad van Bestuur**. Uit deze besprekingen volgt weerom een verslag voor het kwaliteitszorgportaal en dit is het sluitstuk van COBRA 3.

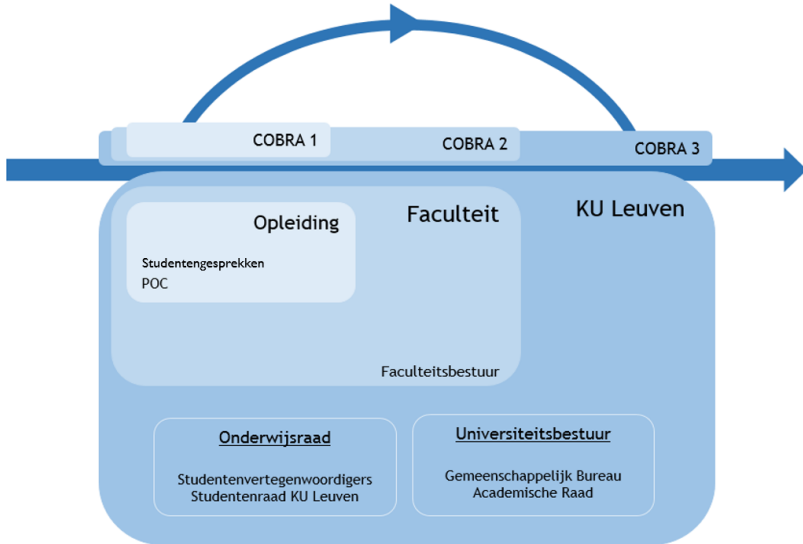
Op het einde van het tweede jaar is de zogenaamde “**zachte doorloop**” achter de rug.

Jaar 3 vormt enerzijds een verwerkingsjaar voor de actiepunten die voortvloeiden uit COBRA 2 en COBRA 3, maar signaleert ook de start van de “harde” doorloop. In het eerste semester vinden gesprekken plaats met docenten en met medewerkers; in het tweede semester volgen er (opnieuw) gesprekken met studenten. COBRA 1 wordt opnieuw afgerond voor het einde van het academiejaar, met een bespreking op de POC.

De cyclus wordt dan afgerond met **jaar 4**, dat sterk gelijkt op het tweede jaar: de POC's hebben een jaar de tijd om de actiepunten uit COBRA 1 aan te pakken en in het tweede semester volgt een opschaling naar COBRA 2 en COBRA 3. Daarnaast wordt er feedback van alumni en externe peers ingewonnen.

De cyclus begint daarna opnieuw in jaar 1, maar eens COBRA 2.0 een verankerd systeem is zal het eerste jaar ook telkens dienen als een verwerkingsjaar voor de actiepunten uit COBRA 2 en COBRA 3 uit de voorgaande cyclus.

Studenten in het COBRA-model

Studentenbetrokkenheid in het COBRA-model

Doorheen de volledige COBRA-cyclus zijn studenten deel van de systematiek. Op bovenstaande figuur zijn, per COBRA-cyclus, de manieren waarop studenten betrokken zijn afgebeeld.

In **COBRA 1** komt de student uitvoerig aan bod als *primaire actor*. De studenten worden gehoord in de studentengesprekken. Deze gesprekken worden besproken op de POC van iedere opleiding. Iedere POC bestaat in principe voor één derde uit studentenvertegenwoordigers (met een minimum van 4 studenten).

Op facultair niveau, **COBRA 2**, brengt het faculteitsbestuur de verschillende POC-verslagen samen. In het faculteitsbestuur worden

studenten door minstens één student vertegenwoordigd. Op die manier worden studenten ook betrokken in COBRA 2.

In **COBRA 3** spraken we eerder al van twee fases. In de eerste, adviserende fase passeren alle faculteitsdocumenten op de Onderwijsraad. In de Onderwijsraad zetelen vijf studenten-vertegenwoordigers verkozen door de Studentenraad KU Leuven. De Studentenraad KU Leuven stelt aan de Onderwijsraad, tijdens de bespreking van de facultaire documenten, ook haar analyse voor over de kwaliteit van het onderwijs aan de verschillende faculteiten. De Onderwijsraad formuleert enkele adviezen aan het universiteitsbestuur. Het Gemeenschappelijk Bureau werkt enkele voorstellen tot verbeteracties uit. In het Gemeenschappelijk Bureau zetelt de voorzitter van de Studentenraad KU Leuven. De verbeteracties worden door de vicerector Onderwijsbeleid voorgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan de Academische Raad, waarin vier studenten zetelen. Ook in COBRA 3 komen de studenten dus uitvoerig aan bod.